

Parlamentul
Republicii Moldova

RM nr. 13/02-77

14 iulie 2023

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul și/sau livrările de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului "Credite pentru conservarea energiei" finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO).

*Anexă: Proiectul de lege
Nota informativă*

**Deputați în Parlament
Radu MARIAN**

Radu Marian
Cosereu Ina

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>254</u>
" <u>14</u> "	<u>07</u> 20 <u>23</u>
Ora	

LEGE

privind modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul și/sau livrările de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului "Credite pentru conservarea energiei" finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO)

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Art. I. - (1) Prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, ale Codului vamal nr. 1149/2000, ale Codului vamal nr. 95/2021, ale Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, ale Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, importul de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului „Credite pentru conservarea energiei” finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO), se scutește de TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului.

(2) Livrările de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului nominalizat se scutesc de TVA cu drept de deducere, de accize și de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului.

(3) Modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale respective se stabilește de către Guvern.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**Notă informativă
la proiectul de lege privind modul de aplicare a
facilităților fiscale și vamale la importul și/sau livrările de
mărfuri și/sau servicii destinate implementării
programului "Credite pentru conservarea energiei"
finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică
de Mediu (NEFCO)**

I. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova.

II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Programul „Credite pentru conservarea energiei” finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO) reprezintă o oportunitate importantă pentru autoritățile din Moldova de a obține finanțare pentru proiecte de conservare a energiei destinate obiectivelor publice, cum ar fi centre sociale, școli, grădinițe, spitale și proiecte de iluminat stradal. În comparație cu creditele oferite de alte instituții financiare în condiții de piață, creditele concesionale oferite de NEFCO prezintă unele particularități care justifică necesitatea unui tratament fiscal diferit.

La moment, implementarea proiectelor finanțate de către NEFCO se realizează în conformitate cu prevederile Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Corporația Financiară Nordică de Mediu, ratificat prin Legea nr.263/2018.

Astfel, în condițiile acordului semnat la capitolul 4 Taxe și impozite sunt prevăzute următoarele clauze:

1. Toate tranzacțiile NEFCO, în conformitate cu operațiunile sale și prezentului acord, inclusiv, dar nu se limitează la, executarea unei garanții suplimentare și colectarea de către NEFCO a fondurilor în Republica Moldova, vor fi scutite de taxe și impozite, de orice tip, pe teritoriul Republicii Moldova.
2. Achiziționarea și dreptul de proprietate asupra instrumentelor financiare eliberate de NEFCO, impozitarea în Republica Moldova, fie privitor la venituri, creșterea capitalului sau altele, vor fi tratate similar celui mai favorabil tratament aplicabil instrumentelor deținute de alte instituții financiare internaționale.
3. Toate achitățile către NEFCO, în termenii finanțării sau colectării fondurilor în Republica Moldova, vor fi scutite de taxe sau impozite de orice natură aplicate pe teritoriul Moldovei.

4. Persoanele juridice din Republica Moldova, care sunt finanțate de NEFCO sau unde NEFCO are garanții, vor fi scutite de taxe, impozite la efectuarea plăților către NEFCO.

Până în anul 2020 toate procurările în cadrul acestui program erau scutite de plata TVA fără drept de deducere la procurarea bunurilor, mărfurilor și serviciilor pe teritoriul Republicii Moldova. În condițiile modificării politicii bugetar fiscale începând cu anul 2020, toate împrumuturile acordate Guvernului Republicii Moldova nu mai pot beneficia de aceste facilități.

Chiar dacă programul se încadrează în noțiunea de „surse creditare”, unde APL-urile beneficiare au obligația rambursării împrumutului contractat, acestea vor beneficia de un șir de condiții care nu sunt caracteristice altor finanțări contractate de APL-uri sau de APC, și anume:

1. **Debitor:** Administrațiile Publice de nivelul I și II
2. **Tipul investițiilor:** Clădiri publice, precum centre sociale, scoli, grădinițe, spitale, dar și proiecte de iluminare stradală
3. **Suma împrumutului:** nu mai mult de 500,000 Euro (echivalentul în MDL)
4. **Suma grantului:** nu mai mult de 50% din valoarea împrumutului
5. **Ponderea finanțării:** nu mai mult de 90% din costul proiectului
6. **Contribuție proprie:** nu mai puțin de 10% (costurile de pregătire a proiectului sunt deductibile din valoarea contribuției)
7. **Moneda:** MDL
8. **Dobândă:** 3 %
9. **Perioada de rambursare:** max. 5 ani
10. **Perioada de grație:** 1.5 ani (inclus în perioada de creditare)

În ceea ce privește condițiile de finanțare, este esențial de subliniat că rata a dobânzii de 3% în MDL este semnificativ mai mică decât rata inflației din ultimii ani. Acest lucru evidențiază natură predominant socială a acestui produs financiar.

Un aspect esențial este reprezentat de faptul că fondurile alocate pentru punerea în aplicare a proiectelor actuale sunt recuperate în conturi comerciale din Republica Moldova și sunt reinvestite de fiecare dată când apare o solicitare corespunzătoare prin intermediul apelurilor adresate APL-urilor din țară. Fondurile rambursate de către APL-urile beneficiare sunt capitalizate pentru a fi reinvestite în proiecte ulterioare. În condițiile enunțate mai sus, Programul de Finanțare „Credite pentru Conservarea Energiei” (ESC) oferit de NEFCO și co-finanțat de E5P prezintă următoarele caracteristici distincte:

1. **Destinația fondurilor:** Programul investește în eficiența energetică și surse regenerabile în instituțiile publice, având un impact benefic asupra mediului și securității energetice a țării. Rezultatul acestor proiecte atenuează presiunea asupra bugetului de stat și reduce costurile operaționale cu energia, generând venituri nete la bugetele locale.

2. **Ponderea finanțării:** NEFCO oferă finanțare de până la 90% din costul proiectului. Această finanțare, fiind de natură concesională și incluzând și surse gratuite (50% grant din valoarea împrumutului), permite autorităților publice locale (APL) să realizeze proiecte investiționale de importanță majoră pentru comunitățile pe care le reprezintă.

3. **Dobânda redusă:** Programul oferă o dobândă redusă de doar 3% pe an, reprezentând o oportunitate favorabilă pentru autoritățile publice din Republica Moldova de a accesa finanțare la costuri mai mici.

4. **Moneda împrumutului:** Suma specificată în acordul de împrumut este în MDL, finanțatorul preluând integral riscurile valutare. Aceasta subliniază faptul că produsul financiar oferit este de natură concesională, iar proiectele finanțate prin intermediul acestui program vizează instituții publice cu un profil social clar definit.

Luând în considerare aspectele menționate anterior, precum și faptul că autoritățile publice locale (APL) garantează rambursarea sumelor contractate doar cu veniturile proprii, dar totodată nu au dreptul la deducerea TVA, (achizițiile de bunuri și servicii fiind înregistrate la valoarea lor totală), aplicarea unei taxe de 20% la achizițiile pentru implementarea proiectelor investiționale finanțate din surse atrase, precum NEFCO & E5P, conduce la o creștere artificială a costului proiectului. Acest lucru, în multe cazuri, reduce posibilitatea implementării proiectelor sau, în cel mai bun scenariu, duce la o diminuare a volumului proiectului cu valoarea TVA-ului aferent.

În concluzie, încurajarea autorităților publice locale (APL) să acceseze fonduri mixte (împrumut & grant) reprezintă o strategie esențială pentru a extinde și intensifica măsurile de reducere a consumului de energie la nivel național. Scutirea de TVA fără drept de deducere a proiectelor care atrag pe lângă surse creditare concesionale și granturi investiționale reprezintă o soluție atractivă și totodată durabilă din punct de vedere economic, financiar și fiscal. În acest sens, accesul la finanțări mixte ca instrument eficient pentru atingerea obiectivelor evidențiază multiple efecte pozitive, precum:

a) **Responsabilizarea APL-urilor:** Accesarea de fonduri rambursabile încurajează APL-urile să își asume rezolvarea problemelor legate de eficiența energetică acolo unde este cel mai necesar. În acest sens, prioritizarea investițiilor devine un exercițiu cu o greutate decizională mai mare, atunci când sursele atrase urmează a fi rambursate.

b) **Soluția pentru insuficiența surselor gratuite:** Deoarece sursele gratuite (granturile) nu vor fi suficiente pentru a rezolva toate problemele din sector, acestea fiind destinate mai degrabă demonstrării tehnologiilor, conceptelor de finanțare și modalităților de participare, sursele mixte (împrumut și grant) au potențialul de a oferi resurse suficiente și în condiții atractive pentru soluționarea problemelor de eficiență energetică la toate nivelurile administrative ale Republicii Moldova.

c) **Accesibilitate sporită:** În condițiile de finanțare anunțate mai sus, fondurile oferite de NEFCO și E5P nu impun o povară financiară mare asupra autorităților publice. Cu toate acestea, proiectele propuse spre finanțare urmează să genereze suficiente economii așa încât să corespundă criteriilor de eligibilitate și selectare impuse de finanțatori, care presupun o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră de aproximativ 30% per proiect.

III. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu contravine legislației UE și nu reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are drept scop derogarea cu titlu de excepție de la prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, ale Codului vamal nr. 1149/2000, ale Codului vamal nr. 95/2021, ale Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, ale Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, importul de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului „Credite pentru conservarea energiei” finanțat și implementat de Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO), în vederea scutirii de TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, inclusiv livrările de mărfuri și/sau servicii destinate implementării programului nominalizat.

V. Fundamentarea economico-financiară

Facilitățile fiscale și vamale sunt imperativ necesare pentru buna implementare a programului ESC finanțat de NEFCO și E5P, care va avea și efecte economice pozitive precum:

1. Stimularea investițiilor: Precizăm că, începând cu anul 2020 primele proiecte au fost implementate în două din localitățile Republicii Moldova, valoarea totală a investițiilor a constituit 8,532,220 MDL. Alte 4 proiecte sunt în proces de implementare, valoarea cărora este de aproximativ 40 milioane MDL. Cinci proiecte investiționale sunt pe lista de așteptare și vor fi evaluate pe parcursul lunii viitoare. Astfel, în mediu cererea de finanțare pentru proiectele NEFCO se ridică la 4 – 4.2 milioane Euro pe an, dintre care jumătate este împrumut concesional în condițiile stipulate mai sus, restul reprezintă surse gratuite oferite de E5P și 10% este contribuția autorităților locale.

2. Facilitarea accesului la finanțare: Deoarece autoritățile publice locale nu pot recupera TVA dar totodată garantează împrumuturile solicitate cu veniturile proprii, scutirea de TVA fără drept de deducere va oferi șanse mai multor localități să beneficieze de sursele financiare oferite. Deoarece programul ESC are o limită de la valoarea împrumutului de până la 500.000 Euro, echivalent în MDL, cu element de grant de până la 250.000 Euro și o contribuție de minim 10% din valoarea proiectului (aprox. 83.000 Euro), valoarea TVA aferentă fiecărui proiect va fi de maxim 116.6 mii Euro. În acest sens, la implementarea a 7 proiecte investiționale de acest gen, al 8-lea proiect va fi adițional.

3. Reducerea costurilor pentru beneficiari: Scutirea de TVA va reduce costurile de finanțare a proiectelor implementate de autoritățile locale, ceea ce este deosebit de important în cazul localităților a căror venituri proprii sunt limitate. În același timp, având în vedere degradarea clădirilor publice în proprietatea APL 1 și APL2, necesarul de investit este în creștere continuă, iar acest lucru influențează capacitatea APL-urilor de a atrage investiții în infrastructura locală. Creșterea necesarului de investit în infrastructura publică peste gradul de îndatorare¹ a localității impune restricții legale în fața autorităților de a atrage astfel de finanțări.

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a elaborării proiectului de lege, nu au fost identificate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate. De asemenea, nu este necesară adoptarea unor acte normative noi care vor avea ca scop implementarea prevederilor intervenției în cauză.

VII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

¹ LEGEA Nr. 397 din 16-10-2003 privind finantele publice locale

Proiectul de lege urmează a fi supus avizării și consultării publice în în conformitate cu cadrul legal în vigoare.

VIII. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost remis către Centrul Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție.

IX. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

**Deputat în Parlament
Radu MARIAN**

Cosereu Ina